

Dezvoltarea științei românești a fost una dintre ambițiile declarate ale conducerii superioare de partid și de stat a României socialiste. La 24 de ani de la aniversarea Congresului al IX-lea, presa vremii susținea că „Proiectul Directivă privind dezvoltarea cercetării științifice, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic pe anii 1981-1985, precum și direcțiile principale de evoluție a acestui domeniu până în anul 2000, a fost elaborat cu aportul deosebit al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu”. În rest, reiese că țara toată s-a ocupat de depășiri de plan.

Hibridii de la Fundulea

Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice „Fundulea” împreună cu stațiunile de profil au pus la dispoziția unităților agricole peste 200 de soiuri de hibridi rezistenți la agenții patogeni, dăunători, dar și la condițiile climatice nefavorabile. Datorită eforturilor cercetătorilor, în prezent 87% din suprafața cultivată cu porumb a țării se folosește hibridi românești.

(Continuare în pag. a II-a)

CONCEDII DE LA LENINGRAD, LA SĂRATA MONTEORU

Vitrinele îi sunt pline cu tot felul de amintiri. Păpușe nemțești sau rusești cu ochii perfect rotunzi, între care o superbă matrioșka. Mă uit admirativ spre poza în ceramică reprezentând Tarskoe Selo și doamna Aurora imi spune că l-a vizitat de trei ori. Vederea cu Berlinul este cam jerpelită, dar în amintirea ei veche de 35 de ani a rămas drept un oraș interesant, mai ales că în perioada aceea mulți și-ar fi dorit să treacă granițele țării. Unii de tot. Istanbulul este prezent în casa ei prin câteva basmale cu model oriental, în mare vogă pe când eram eu mică, deci cam atunci când doamna era o turistă înrăită. Alte brizbrizuri cu aer neromânesc, vechi, prăfuite, dar pline de sens pentru posesoarea lor, stau tăcute pe policioare, oglinindu-se în geamul din spatele dulapului și din când în când în ochii stăpânei lor.

Pe doamna Aurora Bărcănarul anul 1989 a prins-o la a 63-a aniversare. Când are ocazia, povestește cu mare entuziasm despre concediile sale de altădată. „Sunt plimbată, nu glumă!” Are ce povesti pentru că a lucrat în Ministerul de Interne, ca jurist, iar problema banilor nu și-a pus-o niciodată, având un salariu buniceț. Copii nu a avut, așa că a văzut lumea.

(Continuare în pag. a II-a)

Ermitajul, o atracție pe care unii români și-o permiteau chiar și în 1989 FOTO: REUTERS

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Criticul lui Ceaușescu, redus la tăcere

La 17 iulie 1989, Crocker Snow Jr, redactor-șef al The World Paper, publicația internațională la care colabora Silviu Brucan, scria despre situația acestuia, persecutat de Securitate în urma semnării scrisorii celor șase. „Leonard Silk îl citează pe jurnalistul și savantul român Silviu Brucan (articol din «Economic Scene», 30 iunie) ca fiind unul dintre puținii care au prevăzut faptul că liderul Chinei, Deng Xiaoping, nu va tolera disidența politică ca pe un simplu reziduu al reformelor economice înrobitoare pe care le-a promovat.

Trebuie observat că nici propriul său lider politic, Nicolae Ceaușescu, nu îi tolerează pe disidenții politici. Brucan a fost unul dintre cei șase membri de seamă ai Partidului Comunist care i-au solicitat lui Ceaușescu, în luna martie, într-o scrisoare deschisă, să corecteze o parte din dezastruoasele măsuri politice și sociale adoptate. De atunci, la fel ca și ceilalți semnatori – printre care fostul ministru de Externe, Corneliu Mănescu – Brucan se află în detenție «incomunicabilă» la domiciliu.

Brucan, distinsul nostru asociat editor pentru Europa de Est, a fost practic redus la tăcere. Departamentul de Stat și alte surse indică faptul că domnul Brucan, fostul ambasador al României în Statele Unite, delegat ONU și vicepreședinte al Asociației Internaționale a Științelor Politice (IPSA), a fost ridicat de la domiciliul său din București și mutat undeva în provincie, fără a avea acces la lumea de afară. Se pare că și ceilalți oponenți ai lui Ceaușescu au suferit aceeași soartă.

A fost plăcut să îl văd pe Silviu Brucan citat în problema Chinei. Este însă trist să îl văd pe el și pe colegii săi privați de libertate din cauza exprimării unor opinii asupra situației din propria țară. Intoleranța politică, abuzul și intimidarea nu sunt arme rezervate doar lui Deng Xiaoping.”

Tot la 17 iulie, cotidianul El Pais scria despre arestarea și persecutarea altor disidenți români, încă din ianuarie 1989, și încerca să mobilizeze opinia publică internațională în scopul eliberării acestora.

„Mihai Creangă, 47 de ani, critic teatral la revista România Pitorească, a fost arestat în luna ianuarie, în București, pentru că era suspectat ca fiind autorul manifestului «Răul puterii».

După cum se pare, manifestul făcea apel la rezistență pașnică în fața administrației președintelui Nicolae Ceaușescu și acuza Guvernul de reprimarea drepturilor fundamentale ale omului, tolerarea corupției, infometarea populației și întreținerea cultului personalității lui Ceaușescu și a soției sale.

Alte trei persoane au fost arestate: Petre Mihai Băcanu, redactor la ziarul România liberă, Anton Uncu, de asemenea ziarist, și Alexandru Chivoiu, maestru tipograf.

Se pare că au fost conduși la sediul poliției secrete din București, unde au fost supuși unor presurii psihice și fizice pentru a mărturisii. Li s-a refuzat dreptul la avocat și vizitele din partea rudelor. De altfel, se crede că și rudele lor au fost interogate, iar în locuințe li s-au instalat instrumente de ascultare.

Vă rugăm să adresați scrisori președintelui Nicolae Ceaușescu, în care să cereți eliberarea lui Creangă și a celorlalți deținuți, cu adresa Calea Victoriei numărul 49, București, Republica Socialistă România.”

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Cum m-a pus Bucureștii în fund

Terminasem clasa a XII-a și venisem să mă înscriu la facultate în București. Era iunie 1989. Abia împlinisem 18 ani, visam să cuceresc lumea (simptomele vârstei), dar mi-era teamă să intru în vorbă cu un străin (asta ținea de latura mea introvertită). Tocmai de aceea m-am ambiționat să descind în Capitală singură. Șă învăț să mă descurc. La Gara de Nord am ajuns cu trenul. Cum ieșeam din gară, prima pe stânga, mi se dăduseră indicații, era gura de metrou. Simplu. Eu trebuia să ajung în stația Titan. Pe vremea aceea eram doxă de integrale, geometrie în spațiu, optică, doar urma să dau examen la Politehnică, așa că schema cu metroul mi se părea o copilărie. Mecanică – un corp X ajunge din punctul A în punctul B, apoi, în intervalul de timp delta t, în C. Corpul meu purta o rochie albastră, de o lungime incertă, la mijlocul distanței dintre genunchi și gleznă, fără talie, în formă de sac, cu un pliu

(Continuare în pag. a II-a)

DE-ALE GAZETĂRIEI

Schimb de experiență în „țările frățești”

Televiziunile din țările „frățești” au avut obiceiul binecunoscut al schimbului de echipe de filmare. Timp de zece zile un reporter și un operator de imagine filmau, la cererea lor sau la sugestia colegilor de la televiziunile naționale gazde, lucruri interesante din zonele respective. Cazarea, transportul cu autoturisme, translatorii, sunetistii și electricienii, aceștia din urmă la solicitarea expresă a vizitatorilor, erau în sarcina televiziunilor din țările vizitate. Bașca, o diurnă cam de șase ori mai mare decât aceea cunoscută deplasării curente prin patria „mumă”. Călătoriile erau precedate de documentări firește bazate atât pe frecventarea unei biblioteci, cât și, mai ales, pe consultarea directă a colegilor care vizitaseră mai înainte destinațiile în discuție. Dacă primele vizau, desigur, găsirea celor mai „apetisante” obiective de filmat, ultimele aveau în vedere, în principal, obținerea unor informații privind cam ce ar fi de cumpărat, de unde și cu cât. În funcție de cele aflate, urmau să fie puse în funcțiune pilele pentru a adăuga valutei pomentei mai înainte, sume provenite din schimbarea banilor personali, operațiune deloc dificilă pentru „băieții de televiziune”, care aveau relații și pe la bănci. Chestiune mult înlesnită de faptul că nu era vorba de păcătoșii de dolari. Dintre cele trei destinații la care am ajuns grație acestui schimb de echipe de filmare, bani suplimentari au fost necesari doar pe turele în Ungaria. În Bulgaria și la Kiev în special, recomandabil era să ai în tine tot felul de borfăraie pe care să o comercializezi pe unde apuci. Ceea ce s-a și întâmplat. (...)

Deplasarea în Ungaria am făcut-o cu trenul. (...) Contrastul dintre socialismul mioritic și cel al gulașului era izbitor. Vizibil chiar de la primii pași făcuți pe peronul gării Keletj – parcă așa se numește – unde soseau trenurile din România. La fel de civilizată ca oricare altă gară din Vestul sălbatic pe care aveam să le văd mai târziu, cum ar fi cele din Viena, Firenze, München, Stuttgart, ca să amintesc doar câteva dintre ele. Cochetele spații comerciale, în special cele cu specific alimentar, erau câtă frunză și iarbă atât în incinta gării, cât și în preajma ei. Bucatele frumoase ambalate îți făceau cu ochiul mai ales că prețurile erau modice. Vitrinele magazinelor arătau, în mod cât se poate de vizibil, că beneficiaseră de serviciile unor inspirați designeri, iar oferta din rafturi era alcătuită din multe mărfuri cu etichete occidentale, ceea ce era o rară avarie în România acelor vremuri. Foarte curând, banii din buzunare – nu puțini – s-au topit pe diferite „toale” cu care multă vreme s-au făcut atât consoarta-mi, cât și ăla micu’. Nu mai vorbesc de cosmetică și de săpunurile Lux care și-au găsit și ele locul convenit în bagajul subsemnatului.

Pe peron am fost întâmpinați de doamna de la relațiile internaționale ale televiziunii maghiare, de lancu, translatorul nostru, un pui de dac de prin părțile Olteniei, ai cărui părinți se aciuiseră la Budapesta, și de soferul autoturismului pus la dispoziția noastră pe întreaga durată a vizitei. După formalitățile de rigoare, dintre care elementul cel mai așteptat de noi, adică de

Adrian Moraru – operatorul de Imagine – și de mine, a fost înmânarea forinților de diurnă, am fost conduși la locul de cazare: casa de oaspeți a televiziunii maghiare. Am fost surprinși să aflăm că instituția „soră” avea așa ceva, mai ales după ce am ajuns la destinație, unde am avut la dispoziție una dintre cele câteva garsoniere cochete, înzestrate cam cu tot ce-ți puteai dori. Casa era amplasată în bucurul târgului, lipită chiar de imobilul Ambasadei Chineze. Prin fereastra garsonierei noastre vedeam curtea ambasadei, unde un loc central îl ocupa un teren de tenis adesea utilizat de angajații.

În dimineața următoare ne-am început periplul reportericesc conform programului stabilit, cu vizita la Institutul Național de Marketing. Pe la noi se auzise că ceva de marketing și de alte „bazacoții” occidentale, dar nici vorbă de instituționalizarea mioritică a vreunui asemenea concept de spurgă sorginte burgheză. Citisem „in dungi” despre innoirea conceptuală vizibilă în practica economică din țara vecină și voiam să afl direct de la sursă în ce măsură se împacă capra socialistă cu varza capitalistă. Directorul adjunct al Institutului, un interlocutor volubil, avea un parapon deosebit pe directorii de întreprinderi, cei mai mulți încă robi ai ponțefilor economiei planificate. Tuna și fulgera împotriva rezistenței bovine a acestora la încercările Institutului de a-i sensibiliza pe principiile economice eficiente. Calificativul cel mai folosit de directorul Institutului la adresa acestor berbeci era de „marha”. Atât eu, cât și, mai ales, Adrian, mai băguiam ceva pe unghere, datorită copilăriei noastre petrecute în bună parte pe meleaguri ardeleni, cunoștințe lingvistice suficiente pentru a ști că marha înseamnă dobitoc, cretin și alte astfel de sinonime. Am filmat câte ceva, mai mult în dorul leii, căci mă îndoaia serios că așa ceva ar fi putut fi prezentat la Televiziunea Română, bănuială adevărată atunci când, acasă, am prezentat subiectele filmate. Între timp secretara ne-a adus „tratația”, adică o cafeluță de căciulă, însoțită de câte un pahar cu apă minerală. Nu am spus întâmplător cafeluță, pentru că ceasua era ceva mai mare decât un degetar, iar cafeaua nu o umplea în întregime. Mă întrebam cum este explicația acestor liliptane recipiente. Băstinașii, în cap cu lancu, nu dădeau vreun semn de mirare, așa că mi-am zis în barbă că asta o fi obiceiul casei datorat – poate – unei epuizări premature a fondurilor de protocol. Prima sorbitură mi-a demonstrat falsitatea supoziției. Cafeluța era atât de concentrată încât nu cred că o a doua ceșcută ar mai fi fost binevenită. În ce mă privește, în ziua aceea am fost foarte vioi, moș Ene întârziindu-și mult vizita pe la gene în seara cu pricina.

Terminându-se ziua de muncă, am fost luați în primire de lancu. S-a lipit de noi pe toată durata vizitei, fapt care ne-a fost deosebit de util intrucât, datorită lui am cunoscut multe locuri, care altfel ne-ar fi rămas străine. Primul popas a fost la o piață specializată în preparate de porc.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

18 IULIE

Lidia a plecat la Turda pentru două zile. Recites poemele lui Pierre Reverdy, dar din păcate nu mă entuziasmează. Nu e un mare poet, cum sunt, de exemplu, spaniolii Machado, Jiménez, Lorca sau portughezul Pessoa, care pot să impresioneze chiar și în traducere (franceză sau română). Aceștia au în poezia lor o substanță spirituală bogată, diversă și profundă, ca toți liricii adevărați, și nu îți înșală așteptările. Cu ei te afli în plin univers al poeziei, unde orice inflexiune te surprinde și te încântă.

Un nou volum de poeme de Marin Sorescu, „Ecuatorul și poli”, apărut la Facla. Are o copertă îngrozitor de urâtă; parcă și-au bătut joc de autor. Nu înțeleg cum poate cineva să promoveze o atât de vădită lipsă de gust. Poetul Sorescu nu s-a schimbat. Pare a fi într-o formă bună. La sfârșitul cărții, câteva poeme ocazionale (de călătorie) imi par mai puțin reușite.

Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș. Ianuarie 1955-martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 730-731

Sfântul Ilie (...) să fie bun cu noi! Un sfânt țaran pe care îl iubesc pentru ploile cu care ne alină secetele pământeste și pe acelea ale sufletului.

La o săptămână după Lotriora... Ce minunăție de singurărate acolo, zile care m-au bucurat mult – și nici nu era importantă că ceea ce am scris acum nu mai atinge revelațiile din „Sărbătoarea Solstițiului” de acum trei ani...

Întoarsă la București, am făcut o intoxicație gravă, din cauza unei conserve de pește rusec, veche de cine știe când. Drumuri continue la Spitalul Berceni, un tratament ambulatoriu dur, de aproape două luni, printre afișele despre sifilis și SIDA și printre acești medici nenaipomeniți, exemplari, care riscă totul, îngrijindu-și pacienții de aici. (Dr Elena Naumescu). Și, Doamne, câte am mai aflat despre mizeriile, bolile Bucureștiului nostru de azi!

Florenta Albu, Zidul martor (Pagini de jurnal) 1970-1990, București, Cartea Românească, 1994, p. 417

Dimineața unei alte zile fără René. Toți prietenii noștri din Elveția telefonează plângând la telefon. La micul dejun, Yves plângea în hohote. I-am condus la gară pe prietenii din Italia, apoi împreună cu Lisabeth, Yves și Alain ne-am dus să cumpărăm

flori și apoi la Fridendal pentru a vedea din nou corpul. Miros greu de flori. Răceala locului și reverdere lui René care devenise un străin, cineva care își pierduse căldura, și fără ea totul se îndepărtase de noi. Alain plângea în bratele mele. Apoi avea impresia că René mișca pleoapele și buzele, că ne vorbea, ca și cum i se făcuse milă de noi.

A venit de la Bruxelles familia lui René. Prietenii din Suedia mă sună tot timpul plângând la telefon. I-am dat lui Yves sticlou lui René și lui Alain ceasul de aur pe care eu i-l dăruisem o dată cu banii primei burse.

Tante Elise, care l-a cunoscut pe René copil, prietena veche a familiei, mă consolează spunând că mi înțelege durerea, soțul ei Theo a murit la fel. Sora lui Christine, Gunde, mă consolează spunând că toți au vorbit întotdeauna bine despre mine, chiar și sora ei, Christine, rugându-mă să am grijă de băieți, mai ales de Yves, care e extrem de fragil. Împreună cu Yves și Alain ne ducem să cumpărăm scrieri; acolo, în fața costisitoarelor scrieri, am avut un moment de amnezie, neputând să răspund la întrebarea când m-am căsătorit cu René, a răspuns în locul meu Yves.

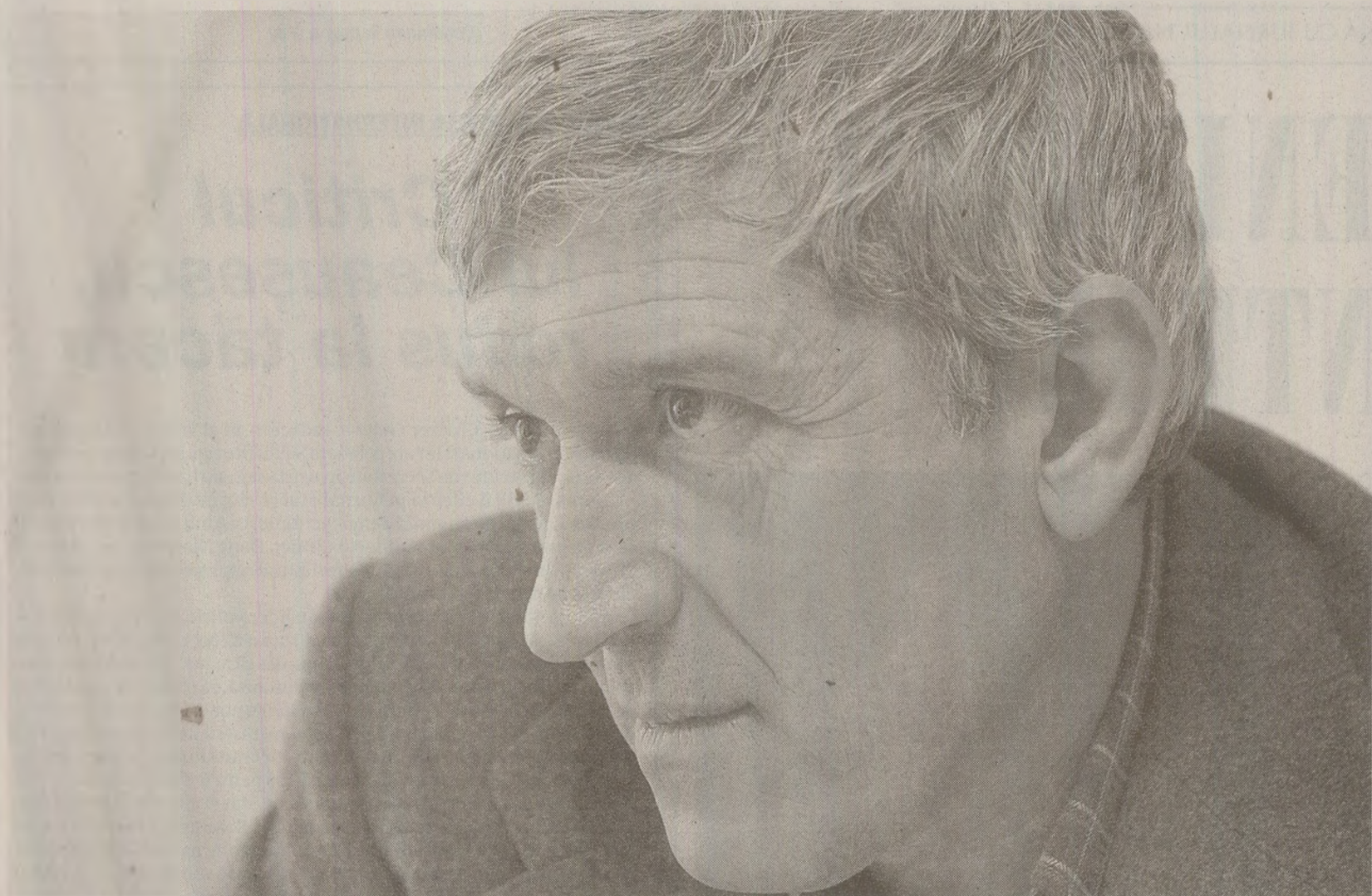
(Continuare în pag. a III-a)

M. Stancu

Mircea Diaconu, îngrozit de „festivalul” raportărilor la hectar

Actorul Mircea Diaconu a fost martor fără voie la umflarea producției la hectar FOTO: Victor Stroe

Perioada comunistă a marcat mulți oameni. Fiecare, în felul său, a fost afectat de cozi, de cenzură, de frigul din case, de frica de sistem. La fel cum fiecare a fost impresionat de un anumit fenomen care se petrecea în acea perioadă. Actorul Mircea Diaconu, de exemplu, a fost îngrozit de „cultul minciunii” și de „festivalul raportărilor la hectar”. „Dacă în anii '50 pe care noi i-am stăntat ca fiind stalinisti, cu crime efective contra oamenilor și cu abuzuri incredibile, și cu canalul, și cu tot ce știm, aș zice că lucrurile erau monstruoase, dar clare. Știam sau știa cine e dușmanul. În '89 însă, fiind vârful anilor '80 - ani '80 în care cenzura nu mai exista ca în anii '50, se desființase, dar funcționa impecabil autocenzura - se ajunseseră la perfecțiune. Nu existau deținuți

politici, dar închisorile erau pline. Și toți erau închiși pentru cu totul alte motive. Funcționau perfect dedublarea, modificarea realului până la demență. În anii '80 le-a ieșit, erau perfecți, monstruos de perfecți. În '89 efectiv, fiind ultimul an chiar apoteotic al demenței, se trecuse deja într-un absurd total”, povestește Mircea Diaconu. Actorul a asistat la un moment dat la o scenă mai mult decât hilară. În plină campanie de recoltări, se anunțau depășiri la hectar pe toate planurile. „Apareau la televizor județele și cerealele respective. Depășisem prin raportări tot ce se putea. Cam o dată și jumătate peste Statele Unite. Era incredibil, un adevărat festival al raportărilor la hectar. Și s-a nimerit odată, în tim-

plu ulei audiențe pe care o aveam cu o tovarășă de la Slobozia, prim-secretar pe județ, să intre cineva cu raportările la hectar. Dacă până atunci discuția fusese relaxantă, veselă, amuzantă, după ce funcționarul i-a înmănat registrul cu raportări, s-a uitat de sus în jos la respectivul, și-a pus ochelarii și parcă cineva a apăsat un buton. A devenit brusc o altă persoană și a zis: „Recalculați!” Funcționarul s-a dus afară, iar discuția noastră a continuat, ca și când nimic nu ne-ar fi întrerupt. După vreo câteva minute s-a reintors individul. S-a uitat, a semnat și i-a spus multumită: „Așa da!”. Nici minciuna nu era destulă”, a adăugat actorul. Și, după cum mărturisese Mircea Diaconu, acest mecanism al minciunii, a dus la ceea ce suntem astăzi:

„Noi am fost obișnuiți cu minciuna. Iată că nici astăzi nu ne mai mirăm de ceea ce se întâmplă. Acest mecanism al minciunii perfecte te face să înțelegi unde se ajunseser în anul 1989. Și faptul că populația nici nu se mai mira, știind foarte bine că așa este. Care era problema? Era un mecanism pe care îl foloseau deliberat, pe care noi îl acceptam deliberat. Nici azi nu încetez să mă mir de efectele acestor zece ani, anii '80 asupra noastră. Da, minte, și dacă minte ce! Nu s-a schimbat absolut nimic în mecanismul minciunii. Ce mă minunează este că nația nu zice nimic. Dacă nu ar fi existat acești ani roșii, de pe intervalul până în '89, evident că reacția omului ar fi fost cu totul alta. O minciună s-ar fi decontat imediat”. Adriana PĂDURARU VĂDUVA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

CUM M-A PUS BUCUREȘTIUL ÎN FUND

(Umare din pag. 1)

Țoca-țoca, spre metrou. Corpul X, ajuns în punctul B, se îndreaptă spre C. Da, da! trebuie să coboare scările la metrou. Țoca-țoca, multe scări, în orașul din care veneam lumea trăia pe orizontală... O treaptă, două, trei..., la a patra mi-alunecă un picior, nu mai apuc să fac nimic, mi-alunecă și-al doilea și mă trezesc coborând, în poziția sezând, scările metroului din Gara de Nord.

Tăc-tăc-tăc. Lângă mine, Capris-ul scăpat de pe umăr, se duce și el în jos, pe scări, din solidaritate și din gravitație. Ne oprim, în cele din urmă, împreună. El - cu juma' de metru în fața mea. Preț de câteva secunde, stau în fund și nu îndrăznesc să mă uit în jur. Mi se pare că toată lumea tre' sa fie pe jos de răs, pe seama mea firește, Caprisul

n-are sentimente, și mie mi-ar veni să răd dacă nu m-ar durea fundul. Când ridic privirea, văd pantofii celorlalți în sus și-n jos, pe scări, oameni care urcă și coboară pe lângă mine. Ignorându-mă. Ar trebui să mă simt ușurată, dar sunt indignată, furioasă de-a dreptul. Unul nu se oprește să mă întrebe dacă mi-am rupt ceva, dacă respir, dacă... Brusc, îmi crește coloana vertebrală. Mă ridic, iau Capris-ul și merg mai departe. Sărui mâna București, că mi-ai arătat așa de grabă cine ești!

Țoca-țoca... m-am înscris la examene și în ziua unuia dintre ele, orașul ciobanului Bucur mi-a arătat un alt chip al său. Când am ieșit din sală, în zona Politehnicii ploua cu găleata. Până la metrou, eram deja udă ciuciuete, și-așa am rămas juma' de oră, când am ajuns la Titan.

Unde era soare, cer senin, asfalt uscat și oameni care gogonau ochii la mine, ca la o ciudată. Eu, paparuda ieșită din metrou, îi priveam la rândul meu contrariată. Cum Dumnezeu poate să plouă numai într-o parte a orașului? Cât de mare poate să fie orașul asta? Nici astăzi n-am aflat răspunsul la ultima întrebare.

Am luat la facultate prima, la secția mea. Corpul X ajunsese deja în punctul C. Țoca-țoca. În anul I, Bucureștiul mi-a dat o nouă lecție. Mergeam dinspre căminele din Regie spre Facultatea de Mecanică, alături de alți colegi de grupă. Câțiva dintre ei erau bucureșteni. Dimineața, pe vremea aceea, aleile erau pline de studenți sărăcuțicioși (bine, și prezența la cursuri era obligatorie...), iar unul dintre bucureșteni, binevoitor, mi-a atras atenția: „Nu mai spune «pardon» sau «scuzați»

când te lovești, din greșeală, de unul pe stradă. Iși va da seama imediat că ești din provincie!”. „Da! la voi cum se spune?”, l-am întrebat, dornică să devin bucureșteană cât mai repede, prin rostirea cuvântului magic. „La noi! La noi nu se zice nimic”, a răs el cu poftă.

Sunt în București de 20 de ani. Încă mai spun „pardon” și „scuzați” în aglomerația din ce în ce mai mare de pe străzi. Probabil că, fără nici o șansă de a mă integra în peisaj, n-o să devin nicodată, indiferent de cum vreți să puneți accentul, „mitică”. Sincer, nici nu cred că mă doresc asta. Voi rămâne întotdeauna provincială cu Capris-ul pe umăr, care privește uimită de pe scările metroului din Gara de Nord, agitația preocupată a oamenilor care trec în sus. Și-n jos... Adriana OPREA-POPESCU

RADIOGRAFIILE CULINARE

Majorat cu parizer uriaș

Fata Mariane, colega mea de birou, împlinea 18 ani și era musai să-i serbeze majoratul. De cum ne-am adunat în birou, a început a se jeli, nevoie mare, că nu are de unde să facă rost de nimic și nu are nici o inspirație, că i s-a blocat mîntea și așa mai departe, de a reușit să ne impresioneze. Am făcut un plan de bătaie și ne-am împărțit zonele de razii. Am stabilit și meniul, de la aperitive la cafele și prăjituri. Mie mi-a revenit partea cu aperitivele. Aveam ceva mezeluri și pui, pentru masa de la cantină. Mi-a promis că mă servește, doar că nu știe ce produse au, așa că-mi va aduce ce găsește, urmând să mă orientez ulterior. I-am dat de grijă că aș dori în mod special niște parizer. Îmi intrase în cap să prepar niște rolouri de parizer umplute cu salată de legume. Florin a zis că parizerul nu le lipsește, așa că nu va fi o problemă și că-mi va aduce marfa joi, ca

să fie proaspătă. Foarte bine! Fericită, am plecat acasă. Mi-am pus pe hartie ce doream să le prepar. Multe și puțin din fiecare, pentru că nu erau mulți invitați.

Joi, de cum am ajuns în birou, a sunat telefonul și Florin m-a poftit la cantină ca să-mi iau parizerul și ce mai era. Aul, îmi zic. Pentru Mariana am aranjat, dar pentru mine? Pentru ai mei?

Până la cantină era ceva drum dar n-am simțit, n-am auzit. Am intrat și m-am oprit stupefiată în fața frigiderului dădora de bunătați. Cărnați „Trandafir”, crenvuști subțirei, polonez dolofan, purcel afumat, costiță împănată, ca-n reclame, salam, „Victoria”! Rămăsesem mută deuimire. La reacția mea, Florin mă puse, rapid, la curent cu situația. „Nu-ți pot da mai mult de un kilogram din fiecare, pentru că am comandat și pentru directori. Numai parizerul îl poți lua pe tot”. „Dar unde e parizerul?”, îl întreb. „Uite-l acolo jos!”, și-mi arătă ceva acoperit cu un halat, într-o lădiță. Ridic halatul și-mi apare în fața ochilor o dihanie de parizer. Era uriaș! Gros de două palme și lung pe o jumătate de metru. „Păi ce fac eu cu asta?”, „Nu știu, parizer ai zis, asta ți-am adus!”

mă execută el scurt. „Și cum îl car?”, întreb eu de parcă era ultimul lucru important. „Ți-l dau pe Sandu și ți-l aduce! Vezi că are zece kilograme și două sute. Bani marți, săptămâna viitoare, că trebuie să iau marfă!” Și mă împinse afară ca să-î pun pe listă ce doream să cumpăr din celelalte mezeluri, pentru mine. A fost nevoie de toată concentrarea ca să fac lista. Mă obseda uriașul parizer! M-am dus în birou și am vorbit cu kolegele despre parizerul cel uriaș. După ce le-am asigurat că nu le voi spune sursa, nici dacă mă amenință cu Siberia, le-am zis că sunt dispusă să împart pradă. Le-am pus să scrie ce cantitate dorește fiecare, am luat bilețelele și am zburat la cantină. Florin a tăiat uriașul în bucăți, după cum era nevoie și le-am făcut pachete.

Am oprit o bucată mai mare pentru Mariana. O altă bucată, pentru mine, a intrat în pachetoiul cu celelalte produse pe care aveam să le iau acasă mai spre seară, când terminam treaba. Într-un sac, improvizat dintr-un halat, am pus toate pachetele și, împreună cu Sandu care-l căra, am ajuns în birou cu iuteală.

Sandu a plecat cu halatul și noi am rămas cu o masă plină de pachete. După biletele, fiecare și-a luat pachetul. Pe rând, erau desfăcute și, invariabil, mirosul înnebunitor de usturoi emanat de rotocolul uriaș de parizer era inhalat din toți rărunchii. Toate stăteau cu nasurile în colile de hârtie care abia ascundeau minunea.

Seara, când am terminat ce aveam de lucru, am plecat acasă cu sacoaia uriașă. Nu mai spun de fericirea copiilor!

Vineri seara, am plecat de la serviciu împreună cu Mariana și i-am făcut cu secolele luate de acasă, sandvișuri în formă de mici cărți de joc, din pâine, unsă cu maioneză din cartofi - ouă nu avea - și figurine din morcov fier, boabe de mazăre, parizer și frunze de pătrunjel, apoi, din felii subțiri de parizer i-am făcut rolouri umpluți cu legume fierte și maioneză, apoi două tăvi mari de plăcintă cu blatul din miez de pâine, cu umplutura din ceapă, felii subțiri de parizer, brânză și felii de roșii. Era un fel de pizza socialistă, care a ieșit bestială. A tăiat-o felii potrivite și a servit-o după ce a încălzit-o în cupitor. Petrecerea de ziua Mihaelei a fost deosebit de frumoasă.

Veronica BECTAȘ

DE-ALE GAZETĂRII

Schimb de experiență în „țările frățești”

(Umare din pag. 1)

Într-un spațiu foarte asemănător cu bucureșteana Hală Traian, erau vreo 30 de spații alipite unul de altul, 15 de o parte, 15 de cealaltă, cu un culoar de circa 2 metri între ele pe care circula virtualii clienți. Cărnații și „friptanele” la cuptor erau vedetele mai tuturor dușinelor, unele dintre ele oferind și pește prăjit. Deși toate preparatele erau la fel de imbietoare, lăncu ne-a tărât, literalmente, până la prăvălioaia lui Zsuzsi neni, care, zicea el, are cele mai gustoase preparate. Nu știu cum erau celelalte, dar cărnații și friptanele de la Zsuzsi neni erau senzaționale. I-am rămas clienți fideli în cele câteva zile petrecute la Budapesta. Lăncu ne-a prezentat și vreo câțiva dintre prietenii lui, băieți tineri care, ca și el, nu împliniseră încă 25 de ani. Toți erau oameni plăcuți, cu care am îndrăznit să abordăm și subiecte mai delicate, pe care bunul-simt ne sfătuia să le evităm.

În fruntea lor, maghiarimea din România și, bineînțeles, Ardealul. Am fost foarte surprins să observ la acest segment al populației din țara vecină că Ardealul este un nonsubiect, neinteresându-i deloc agitațiile infierbântelor capete naționaliste din România și nici Trianonul. Și mai mult m-a surprins percepția lor despre conotații din România și revendicările lor teritoriale. Ba, unul dintre ei i-a numit pe aceștia „țiganii noștri din România”. Sigur că afirmația era cu totul deplasată, dar nu am găsit potrivit să intru într-o discuție în contradictoriu. Aveam multe argumente cu care să-l contrazic. Prietenii mele cu câteva familii de maghiari din Ardeal, printre care la loc de frunte era amicitia cu orădeanul Biro Zoltan - căsătorit cu Tincuța, o româncă get-beget - erau mai mult decât elocvente în demolarea aserțiunii deloc politice a junelui cu pricina.

Valentin VERZEANU

JURNALUL ZILEI

(Umare din pag. 1)

La grâu această suprafață este de 99%, iar la orz și floarea-soarelui procentul este de sută la sută. Dacă până în 1975-1976 pomul cultura mai era tributar importului de material săditor, în prezent s-a ajuns să exporte pe piața externă, pomii altoiți și port-altoi. Astfel, în 1988 s-au produs peste 2.800 mii de pruni, peste 1.300 mii de vișini, peste 700.000 de nuci, 80.000 de aluni de cultură și peste 40.000 de castani comestibili. Asemenea „realizări deosebite” erau astfel interpretate pentru ziaristi de conducătorii Institutului de la Fundulea. „În conformitate cu concepția secretarului general al PCR nu se poate vorbi de noua revoluția agrară fără dezvoltarea puternică și aplicarea în producție a cuceririlor științei agricole”.

Depășiri de plan la Suceava

Într-o telegramă adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, Comitetul Județean al PCR Suceava raporta că industria județului a îndeplinit, în ziua de 18 iulie, planul de producție - marfă aferent perioadei de trei ani și opt luni din actualul cincinal. S-a obținut o valoare suplimentară de 2,2 miliarde de lei, concretizată într-o serie de produse destinate economiei naționale și exportului între care pirită, cupru și zinc în concentrate, cherestea și energie electrică. Planul la energie se depășise dar succesorilor li se întrerupea, conform planului național, zilnic curentul electric acasă!

Export din recuperabile

La Botofani, în cadrul „Întreprinderii de producție industrială și prestări servicii” a fost lansată în activitatea de export o nouă secție specializată în articole de sport și de camping. Datonită solicitărilor, secția înregistrase până acum o depășire a planului de producție cu peste patru milioane de lei, concretizată în livrarea a numeroase articole sportive specifice. De menționat că nouă secție valorifica, în principal, materialele recuperabile provenite de la „Întreprinderea de confecții”, „Întreprinderea textilă”, „Integrata de in” și „Filatura de fibre melană” din localitate.

Canalul Dunăre-Marea Neagră

Motonava „Donau Printzes” din RFG, venind pe Dunăre de la Regensburg, a străbătut Canalul Dunăre - Marea Neagră și a acostat în Portul Constanța. Cei 240 de turiști din numeroase țări europene, participanți la croaziere, s-au declarat încântați atât de călătorie cât și de esca făcută în Portul Constanța, precum și de posibilitatea de a vizita stațiunile turistice de pe malul Mării Negre. La întoarcere, nava a optat pentru același traseu, pe Canalul Dunăre-Marea Neagră, mai scurt cu 400 de kilometri decât cel clasic.

Sunet și lumină

Teatrul Mic a prezentat, în ambianța evocatoare a Rotondei Scriitorilor din Parcul Cismigiu, spectacolul de sunet și lumină „Cântăm România de astăzi”. Scenariștii și regizorul Constantin Dinescu a ales pagini din creația unor clasici ale căror statui se află în Rotonda: Alecsandri, Eminescu, Creangă, Caragiale, Hașdeu, Vlașcu, Maiorescu, Șt. O. Iosif, Coșbuc, Odobescu. Și la care s-au adăugat versuri semnate de către poeți contemporani. Au recitat Olga Tudorache, Leopoldina Bălănuță, Mariana Cerel, Maria Ploaie, Dan Condurache, Mișcă Popescu, Vistrian Roman. Banda sonoră, alcătuită de Andrei Ghiorgiu a reunit cântece îndrăgite care evocă „munca eroică a constructorilor socialismului, ai marilor ctitori ale anilor noștri”.

Vasile SURCEL

RESTITUIRI

Iuga, un „element” ostil reeducării

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Strict secret
Direcția I
Exemplar nr. 1
Nr.113/da/0055594 din 17 februarie 1989

Note:
Tov. colonel Imandoni: Să se întocmească plan de măsuri în caz. Urmăriți personal. Se va exploata în DUJ. Semnătură lt. col. (indescifrabil) V.M. care? Că nu avem. Semnătură (indescifrabil). De ce nu avem acest plan? Semnătură (indescifrabil). Am vorbit cu C.I. să nu-i dăm drumul din detenție până nu introducem noi T.O. fix la domiciliu. Semnează Locotenent colonel (indescifrabil).

Către Securitatea Municipiului București, Tovarășul colonel Goran Gheorghe
Din datele obținute de către Direcția IV a rezultat că Iuga Dumitru, condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de complot, aflat în prezent în detenție, se manifestă în continuare ca element ostil și refractar procesului de reeducare, intenționând ca după punerea în libertate să-și reia activitatea dușmanoasă. Astfel, preconizează difuzarea de inscripții ostile printr-un dispozitiv electronic de propagare și împrăștierea acestora de la înălțime, redactarea unui material ostil pentru a fi difuzat în străinătate, pre-

cum și reluarea contactelor cu alți foști condamnați, cunoscuți în detenție, pe care îi consideră capabili să-l sprijine și să „lupte pentru realizarea scopurilor propuse”. Având în vedere că cel în cauză urmează ca în scurt timp să fie liberat, conform planului de măsuri nr. 00227524 din 02.11.1988, aprobat de șeful Direcției I al Securității Municipiului București și Serviciului Independent de Contrainteligibilitate Militare, rugăm dispuneți luarea în lucru a rudelor sale apropiate și intensificarea măsurilor informativ-operative pentru prevenirea antrenării lor în acțiuni ostile. Totodată, apreciem că se impune inițierea încă de pe acum a măsurilor complexe care să asigure cunoașterea în profunzime și prevenirea preocupărilor și intențiilor dușmanoase ale acestuia.

Reamintim că pe raza capitalei domiciliază fosta soție - Șalaga Elena, magazioner - distribuitor la Autobaza-marfă nr. 6 București, fiicele: Maria - Argentina, neincadrată în câmpul muncii, Elena-Columbia, muncitoare la Întreprinderea „Marmura”, precum și frații: Iuga Teodor, tehnician la Institutul de Proiectări și Automatizări București, și Iuga Gavril, șofer la Întreprinderea de Transport București.

Locțiitor Șef Direcție
Locotenent colonel Anastasiu Gabriel
Șeful Serviciului
Locotenent colonel Marin Gheorghe
Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

Și înainte de '89 îți puteai petrece concediul la Cozia sau la alte mănăstiri, acestea fiind trecute în lista obiectivelor turistice

CONCEDII DE LA LENINGRAD LA SĂRATA MONTEORU

(Urmare din pag. 1)

„Am fost în aproape toate stațiunile românești, dar imi plăcea mult la mare, stăteam la Eforie Nord, până când am făcut o boală de inimă și n-am mai avut voie să stau la soare. Pe urmă am început să merg prin ONT în tot felul de excursii în străinătate. Unde era voie, în țările foste comuniste”, ne spune jurista pensionară. „Cel mai mult dintre toate mi-a plăcut Rusia. Dacă aveți ocazia, să mergeți neapărat în Rusia. Moscova este extraordinar de frumoasă. N-o egalezăz nimic din ce am văzut eu. La Leningrad am fost de trei ori, o dată am luat bilet în vremea nopților albe, a fost o splendoare, ce să vă spun! Am vizitat Ermitajul, palatul de iarnă al țarilor, toate frumusețile. O dată am nimerit chiar de Paște la Moscova și ghidul ne-a spus: «Aveți grijă să nu mergeți la biserică la noapte că o să aveți probleme când vă întoarceți în țară!». Dar nu l-am ascultat, am mers la Catedrala Iisus Mântuitor, am luat lumină și pe urmă am plecat, la hotel ne-a întrebat unde am fost și i-am spus că am luat aer. Știa că intrasem în biserică, dar n-a mai zis nimic”. De la Ruși, doamna Bărcănaru și-a adus un aspirator „sănătos”, un robot de bucătărie și a cumpărat și un inel de aur cu o piatră de rubin. Mi-l arată, e frumos, cu piatră în formă de romb. La turci i-a plăcut evident cel mai mult Agia Sofia, dar și bogăția Istanbulului.

Măncarea lor, „fadă”. A cumpărat aur din belșug și l-a vândut rudelor, deși nu bișnița o îndemna să călătorească în străinătate. Berlinul a fost ceva deosebit de restul orașelor străine, a fost în trecere, a văzut mai multe țări atunci. A cumpărat de acolo o duzină de suțiene Triumph, toate femelele din anturajul său fiind fericite de fapta sa. Auzind poate destul de des reclama de la radio care spunea că „La Cabana Trei Brazi/ La Cabana Trei Brazi...” este așa de minunat, la fel și în alte colțuri pitorești ale patriei, familia Calu din Ploiești a devenit una tipică pentru turismul românului pe vremea lui Ceaușescu. An de an mergeau în concediu invariabil o săptămână la mare, la Eforie Sud, și altă săptămână, la sfârșitul verii, într-o stațiune montană. „Ne cumpăram bilete de primăvara și mergeam la Băile Herculane sau la Olănești ori la Băile Tușnad. Mai mergeam în câte un an și la Căciulata. Aveam mașina noastră, Dacia 1300, și mai făceam plimbări și în jurul stațiunilor. Ne perimeam să facem concedii frumoase, luam totdeauna și fetița cu noi, doar un copil aveam!”, ne-a spus doamna Alina Calu, pe care am întâlnit-o în trenul Brazi-Buzău. Mergea la nepoata ei, care este educatoare într-un sat de lângă Buzău. Domnul Alexandru Blidaru, fost profesor de matematică în Constanța, ne-a spus că fiind pri-

eten bun cu un coleg profesor de geografie nu și-a făcut niciodată concediul în mod „clasic”, cum făceau ceilalți vecini de bloc. „Am mers an de an în drumeții montane, cu cortul, străbătând trasee în munți. O luam și pe soția mea cu mine, am corupt-o și pe ea la astfel de excursii. Stăteam și câte două săptămâni pe munți. Când a crescut băiatul nostru, a luat și el microbul muntelui. E montaniard «înraît» și el. După părerea mea, cele mai frumoase vacanțe sunt cele petrecute în mijlocul naturii. Nu se compară nimic cu sentimentul pe care îl ai când ești sus, pe creasta muntelui. Să știți că și acum, chiar dacă am 62 de ani, mai urc pe munte, e adevărat că stau doar 2-3 zile”, ne-a spus profesorul conștanțean. La cei 74 de ani, domnul Constantin S. nu se poate lăuda că a avut niște concedii în adevăratul sens al cuvântului. Locuind la țară, în comuna Buzoiană Sărulțușii, vara îl așteptau pogoanele de fâneață de cosit și multe alte treburi prin curtea sa plină de copii. „Dar de vreo două ori tot am plecat, am fost la băi la Sărata Monteoru și la Lacul Sărat. Imi mai tratam reumatismul în felul ăsta. Mi-am luat bilet prin sindicat, în preț aveam asigurare și masa, și procedurile. Nu stăteam la hotel prea luxos, erau astea mai pentru țărânițe, dar eu am fost mulțumit, aveam nevoie de tratament atunci, nu de distracție”, a spus pensionarul care încă

mai trage câte o coasă pe lângă casă pentru a nu lăsa buruienile să năpădească gospodăria. Pe doamna Georgeta am întâlnit-o la biserică. Am rugat-o să-mi povestească despre concedii de acum douăzeci și ceva de ani și a acceptat: „Nu plecam în concedii la hoteluri sau mai știu eu pe unde... Mergeam să văd mănăstirile. Se putea și pe atunci, nu te oprea nimeni. Mergeam cu mașina noastră până s-a stricat, pe urmă cu un frate. Ne făceam un program în așa fel, încât să vedem și locuri frumoase, dar și să stăm câteva zile la mănăstiri. De exemplu, treceam pe Valea Oltului și ne cazam la Cozia. Stăteam trei zile și pe urmă plecam, mai erau și altele de văzut și eram bine primiți peste tot. Dacă mergeam în Moldova, ne cazam la Agapia. Acolo aveam deja măicuța noastră, ne cunoștea, pentru o sumă mică, stăteam toată săptămâna. Știți că acolo e sătul lor cu case și multe dintre ele primesc turiști. Ne numeam turiști, dar noi eram pelerini pentru că ne plăcea să stăm și la slujbele bisericii. La Agapia era tare frumos de hram, la 15 august. Venea lume puhoi! Cumpăram brățarele împletite de măicuțe, iar mai jos, pe alea, erau țărani cu zmeură și afine... Pe urmă făceam plimbări spre Agapia din Deal, spre Văratec. Plecam și cu mașina, iar seara ne întorceam la mănăstire”. Danielea CĂRLEA ȘONTICĂ

ARTICOLUL ZILEI

Con-secvențe

Am în față colecția „Con-secvențe” de la ultima gală a filmului pentru tineret – Costinești 1988. S-a scurs, deci, un an, au trecut 365 de zile, 8.760 de ore, 525.600 minute, peste 30 de milioane de secunde, de clipe! Și cât de lungi sunt clipele, secundele la Costinești în momentele acelea de mare tensiune când te afli în fața publicului așteptând, sufocat de emoție, o reacție, un verdict, o premiere, un interviu, „cu clenci”; cât de cumplite sunt incertitudinile unui final de proiecție, cât de devoratoare sunt momentele confirmării sau infirmării unui film. Timpul se scurge după orologii diferite. Un an de viață, de profesie este una, o clipă la Costinești pentru unii este o eternitate. Timp condensat, așa cum unele stele au masa de milioane de tone pe centimetru cub de materie. Privit și înțeles astfel, Costinești nu apare ca o stare de excepție. În fond, e firesc să fie așa. Căci are dreptate Stefan Zweig, nu poți să fii artist 24 de ore din 24. Buftii îi trebuie un an să proclame arta unor filme, Costineștii lui o săptămână să o aclame. Dar cât de tonică este această stare de grație, meritul incontestabil al „galei”, dialogul cu tineretul, publicul majoritar al săliilor de cinema, tineri, în slip și la cravată” deloc comozi, dimpotrivă, intranșigenți, duri în fața unor pelicle anoste, exuberanți, generoși la contactul direct cu creația autentică. Confruntare și confirmare atât pentru cinematografia profesionistă, de institut, cât și pentru cea de amatori. Și rezultatele nu au întârziat să apară. Gala de la Costinești a devenit centrul anual al unei critici pozitive și spontane, lipsită de prejudecăți, „con-secvență”.

Laureații premiului de imagine își fac meseria cu conștiințiozitate, pregătindu-se să dea primul tur de manivelă la două noi filme ale acestui an, respectiv „Lacrime cerului”, regia Adrian Istrătescu și „Misiune de sacrificiu”, regia Tudor Mărușcu. Au de apărut un prestigiu dobândit la Costinești, conțind Ștefan Zweig, nu poți să fii artist 24 de ore din 24. Buftii îi trebuie un an să proclame arta unor filme, Costineștii lui o săptămână să o aclame. Dar cât de tonică este această stare de grație, meritul incontestabil al „galei”, dialogul cu tineretul, publicul majoritar al săliilor de cinema, tineri, în slip și la cravată” deloc comozi, dimpotrivă, intranșigenți, duri în fața unor pelicle anoste, exuberanți, generoși la contactul direct cu creația autentică. Confruntare și confirmare atât pentru cinematografia profesionistă, de institut, cât și pentru cea de amatori. Și rezultatele nu au întârziat să apară. Gala de la Costinești a devenit centrul anual al unei critici pozitive și spontane, lipsită de prejudecăți, „con-secvență”.

Poate, tocmai de aceea se pune întrebarea: ce s-a întâmplat cu laureatii galei '88? Au fost numai niște apariții fulgurante de-a seară sau, dimpotrivă, răgazul dintre două stagii le-a dat aripi, confirmându-le valoarea și apetența pentru film? Răspunsul este, în general, pozitiv.

Bunădoară, Stere Gulea, autorul „Mormonților” pe 35mm, meditează. Își

Constanțin Pivniceru
Cinema, nr. 7/1989

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Familia lui René s-a reunit la Lucerna și pentru prima oară Lionel e obligat să doarmă în aceeași cameră cu soția lui, Linnea. Din tot ce spun ei reiese că René ar fi putut fi salvat dacă ar fi fost dus imediat la spital. Mă simt singură și arătată cu degetul ca o vinovată, deși toți știu că nu ar fi fost post-

bil să fie salvat. Mama lui René, ca să repare cuvintele negândite aruncate în vânt, imi povestește despre nașterea lui René, cum a scos capul la ora șase dimineața, născându-se „sec”. Doctorii au strigat în cor: „C'est un spécimen!”. Cum René, abia născut, dormea adânc și nu se speria niciodată când fulgera și tună.

Gabriela Melinescu,
Jurnal suedez II (1984-1989),
Iasi, Polirom, 2002, p. 258-259

CURS DE JURNALISTICĂ (9)

Prelucrarea informațiilor pentru mesajele cu structură complexă

Scrierea știrilor: informația nu este suficientă

Scrierea este arta gândirii ulterioare. Ceea ce răsare în minte este arareori suficient de bun, talentul nu constă într-o revărsare grăbită de cuvinte, ci în selectarea lor. Uneori, acest proces este rapid, altele durează mai mult, dar gândirea ulterioară trebuie să existe chiar și – sau mai ales – în condițiile de presiune de timp din ziaristica zilnică.

Prin destul de bun înțeleg un text clar, precis, succint și expresiv. Să oferi informații nu este suficient, informația trebuie prezentată la subiect, cu impact direct asupra cititorului. Claritatea, precizia și restul sunt calități innăscute ale stilului limpede. Ele se întrepătrund și se susțin reciproc, dar rareori ne vin în ajutor nechemate. Ele trebuie convinse prin „mângâieri” și trebuie cultivate.

Ziaristii trebuie să-și pună cel puțin trei întrebări înainte de a da drumul unui articol:

1. Am spus ceea ce am avut intenția să spun? Cel pe care-l cităm aici a crezut, greșit, că da;
2. Bethleem, Pa (prescurtarea pentru Pennsylvania – stat în SUA) – Perspectivile de locuri de muncă pentru unii absolvenți de facultate – mai ales cei cu diplome tehnice și femei – sau îmbunătățit în al doilea an consecutiv, declară Centrul Universitar de Plasare;
3. M-am exprimat cât se poate de conștient? Autorul următoarei propoziții dintr-un articol despre un incendiu de pădure în California, o fi crezut că da:

„Douăsprezece ambulanțe de salvare s-au aflat în apropiere ca să-i ducă în golvane pe cei răniți la spitalele apropiate.”

Dacă te gândești mai bine, devine clar că opt din cele nouăsprezece cuvinte sunt ca niște bondari care zumzăie. Ambulanțele sunt vehicule de salvare; ele nu merg ca melcul, totdeauna îi duc pe răniți, nu pe cei zdraveni și sănătoși și rareori caută spitalele îndepărtate. Șase cuvinte ar fi fost pe deplin suficiente.

Douăsprezece ambulanțe se aflau în apropiere.

3. M-am exprimat cât se poate de simplu? „Relația dintre Congres și burocrăție este una de simbioză”.

Acum bineînțeles că știți ce înseamnă simbioză. Termenul provine din biologie se potrivește ca sens, dar folosirea lui aici este, totuși, discutabilă. Este acest cuvânt, opac pentru mulți cititori, realmente necesar? „Congresul și burocrăția trăiesc unul pe seama celuilalt” exprimă aceeași idee, într-o limbă pe care oricine o poate înțelege.

Amănunte, ați putea spune. Dar atenția la amănunte se află chiar în inima scrisului bun. Așa cum ar spune un comentator sportiv, este un joc de milimetri. Fiți neglijenți cu propozițiile și fraza devine o gaură neagră din

care nu scapă nici un pic de lumină.

Plasați greșit un determinant și un pasaj serios devine o formă care te face să zămbesci. Lăsați un pronume indefinit să plutească liber de la locul său de ancorare și veți crea un mister despre cine face, ce, cum?

Nu este o ușurare gândul că mulți cititori vor fi în stare să se dumirească citind o frază încălțată. Nu trebuie să le cerem așa ceva. Nu trebuie să li se ceară să ghicească, să privească înapoi sau să înainteze cu greu printr-o mlaștină de cuvinte superflue.

Nicăieri nu este mai convingător exprimat nevoia economiei în cuvinte ca în „Elementele stilului” de W. Strunk și E.B. Abite; „Scrișul viguros e concis. O propoziție nu trebuie să cuprindă cuvinte inutile; un paragraf nu trebuie să aibă propoziții inutile, din același motiv pentru care un desen nu trebuie să conțină părți inutile. Aceasta nu înseamnă că un scriitor trebuie să-și facă toate propozițiile scurte sau că el trebuie să evite orice detaliu și să-și trateze subiectul doar în general, ci că fiecare caz trebuie să fie expresiv”.

Cuvinte inutile; spațiu risipit

Nu există ziarist, practicant onorabil al meseriei sale în zilele noastre, care să nu-și dea seama, teoretic, de nevoia de a economisi timpul cititorului și spațiul ziarului și, totuși, când un principiu nu este atât de ignorat, practic, ca acesta.

E o chestiune de obișnuință, începând cu sintagmele sau propozițiile mici, inofensive: În eventualitatea că, în loc de „dacă”, „înclucă faptulul că”, în loc de „împotriva”, „condiții meteorologice neprielnice”, în loc de „vreme rea”, „a avea un impact negativ asupra”, în loc de „a dauna”.

Multe propoziții pot fi îmbunătățite printr-o ajustare la suprafață. În exemplul următor, eliminăți cuvintele subliniate:

„Washington – Administrația Reagan elaborează noi reglementări menite (ca) să elimine mulți ani de burocrăție acumulată și să lase guvernele locale să hotărască ele însele cum să folosească fondurile majore de ajutor urban”.

Adesea o ușoară modificare produce rezultate dramatice. Comparați propoziția inițială cu forma ei revizuită:

- 1) Este neobișnuit, în legislatură, să existe un comitet al conferinței alcătuit din mai mult de patru membri.
- Un comitet al conferinței cu mai mult de patru membri este neobișnuit.
- 2) IRS a spus că un număr de plângeri din Oregon au fost primite până vineri. Anchetatorii sunt în procesul verificării posibilităților violării ale legilor.
- IRS a spus că un număr de plângeri din Oregon au fost primite până vineri. Anchetatorii le verifică.

Se economisesc mai multe cuvinte de fiecare dată. Scopul nu este doar de a economisi cuvinte, ci de a îmbunătăți scrisul. Versiunile mici, scurte sunt invariabil mai vioaie. Iată cum eliminarea monotoniei și economisirea de cuvinte merg mână în mână în aceste exemple:

Beijingul nu este în favoarea vânzării de arme către Taiwan. (... se opune...)

Comitetul Etic al Senatului poate vota pentru expulzarea lui (... exclude...)

Iranienii speră în reechiparea forțelor lor armate. (... să-și reechipeze...)

Repetiția, cea mai grosolană formă a verbalismului, apare dintr-o proastă organizare. Pericolul este mai mare la folosirea citatelor:

„Miami – Confruntate cu o depresiune a călătoriilor de vară, Castern Airlines a pornit un război al prețurilor când a reintrodus bonurile de reducere, scăzând prețul unei călătorii de la New York până în California la 134 de dolari.

Două dintre concurențele principale ale companiei Castern, American Airlines și Pan American World Airways, au anunțat imediat că se vor adapta noilor prețuri.

Am fost și vom rămâne competitivii a declarat purtătorul de cuvânt al companiei Pan An Harvey Berman la New York. Vom face tot ce putem pentru a rămâne competitivii.

Purtătorul de cuvânt al companiei American Airlines, Becker, a adăugat: „E corect să spunem că vom reveni cu propriul nostru program. Pur și simplu trebuie să fim competitivii și o vom face”.

Fiecărui purtător de cuvânt i se permite să spună de multe ori ceea ce este deja exprimat în paragraful precedent. Exemplul zilnic al oricărui ziar varșă o mulțime de scurte care, dacă te gândești mai bine, se dovedesc a fi grosolan umflăte. Iată exemple tipice – ceea ce ziaristii au spus și în context, au intenționat să spună:

- „au anunțat numele proprietăților imobiliare și rezidențiale din zona Detroitului” adică „au identificat casele din zona Detroitului”;
- „răspunde în mod specific incidentelor” adică „răspunde incidentelor”;
- „pentru întreaga distanță a zborului” adică „pentru zbor”;
- „își folosește forța de persuasiune în favoarea”, adică „sprijină”;
- „încă neștiut, poate produce degenerarea ficatului”, adică „necunoscut, poate dauna ficatului”;
- „ca să-și poată permite să-și reechipeze flota cu avioane noi, eficiente”, adică „ca să poată cumpăra avioane eficiente”;
- „cere acum relaxarea”, adică „vrea să relaxeze”.

Fragment din „Tehnica scrisului”, Caiet Documentar editat de Catedra de teoria și practica presei a Academiei de Studii Social-Politice, p. 78-82

ECONOMISEȘTI ȘI CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chisocare sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

GENERALUL WOJCIECH JARUZELSKI S-A AUTONUMIT PREȘEDINTELE POLONIEI

Carierea militară a lui Wojciech Jaruzelski a fost permanent legată de colaborarea sa cu sovieticii. Generalul polonez a constituit pentru liderii militari de la Kremlin un partener important, care a reușit să accedă în cele mai înalte funcții militare din țara sa - șef al Marelui Stat Major (1965-1968), apoi ministru al Apărării Naționale.

Antisemitismul liderilor comuniști polonezi

Contextul în care a avut loc numirea lui Wojciech Jaruzelski în funcția de ministru al Apărării a fost extrem de tensionat. În iunie 1967, armata israeliană a înregistrat o succesiune de victorii împotriva unor state arabe (Egipt, Siria și Iordania). „Războiul de șase zile” din Orientul Mijlociu au avut efecte negative în Polonia, unde se înregistrau deja tensiuni și nemulțumiri sociale. Pe acel fond, simpatia manifestată de anumiți cetățeni polonezi de religie mozaică față de succesul armatei israeliene a contrastat cu atitudinea lui Władysław Gomułka, liderul Partidului Muncitoresc Unit Polonez (PMUP). Acesta a urmat linia politică indicată de Moscova, condamnând „agresiunea săvârșită de armata israeliană împotriva statelor arabe”. Totodată, relațiile diplomatice ale Poloniei cu Israelul au fost întrerupte.

A urmat, la foarte puțin timp, declanșarea unei vaste campanii antisemite, mulți cetățeni polonezi de religie mozaică fiind forțați să emigreze din Polonia. Alături de aceștia au avut de suferit personalități ale lumii culturale poloneze care criticau regimul politic al lui Władysław Gomułka (de exemplu, Karol Michalewicz, Jacek Kuroń, Adam Mickiewicz). Istoricul Joseph Rothschild menționează la un moment dat faptul că epurarea antisemită pe care a lansat-o Władysław Gomułka în iunie 1967 a fost cauzată de presiunile exercitate de Moscova și de o fracțiune a partidului comunist polonez, condusă de ministrul de Interne, Mieczysław Moczar - care s-a făcut remarcant prin brutalitate, severitate și xenofobie.

Epilogul campaniei antisemite declanșate în vara anului 1967 a consumat în luna martie 1968, când a avut loc o mișcare studențească de protest. Represiunea ordonată de autoritățile de la Varșovia s-a soldat cu numeroase arestări din rândurile tinerilor demonstrați și cu condamnări la închisoare pe diferite termene. În același timp, aparatul de partid și principalele instituții ale statului polonez au suferit o nouă epurare. Persoanele considerate „revoluționare” sau „nesigure din punct de vedere politic” au fost îndepărtate de la conducere. Totodată, a fost schimbat din funcție ministrul Apărării Naționale, mareșalul Marian Spychalski. În locul acestuia a fost numit, la propunerea lui Władysław Gomułka și cu asentimentul Moscovei, generalul Wojciech Jaruzelski.

După victoria „Solidarității” la alegerile parlamentare, la 19 iulie 1989, Wojciech Jaruzelski s-a autonomit primul și singurul președinte al Poloniei comuniste. FOTO: Daniel Janin/AFP/MEDIAFAX

Armata poloneză, sub conducerea lui Jaruzelski

În anii care au urmat, generalul Jaruzelski s-a preocupat de modernizarea tehnicii de luptă din inzertrarea unităților militare poloneze. Totodată, prin ordinele sale a determinat dezvoltarea capacității de a duce acțiunile de luptă ale armatei poloneze, în caz de război, pe teritoriile unor state membre NATO (Republica Federală Germania, Olanda, Danemarca și Norvegia). În operațiunile respective, Polonia era ajutată de mari unități sovietice și est-germane. De asemenea, în conformitate cu ordinea generalului Jaruzelski, armata poloneză a intervenit în decembrie 1970 împotriva muncitorilor din Szczecin și din principalele orașe poloneze aflate pe țărmul Mării Baltice - Gdańsk și Gdynia. Aceștia au protestat după ce autoritățile comuniste de la Varșovia au anunțat creșterea prețurilor la produsele alimentare - în mod cu totul neinspirat și fără o consultare prealabilă cu populația. O astfel de măsură, impusă cu două săptămâni înainte de Crăciun, a declanșat ample demonstrații în orașele

din nordul Poloniei. În replică, manifestații au fost atacate pe străzi de forțele de securitate (inclusiv de unități ale armatei poloneze) începând de la 15 decembrie 1970. După cinci zile de confruntări, ordinea comunistă a fost restabilită.

Drumul spre impunerea Legii marțiale

O nouă serie de mișcări sociale a survenit în anul 1980. Pe fondul acutizării crizei economice, guvernul de la Varșovia a majorat substanțial prețurile la produsele din carne (cu 60%-90%), la 1 iulie 1980. Este posibil ca decizia respectivă să se fi bazat pe faptul că majoritatea muncitorilor plecau în luna iulie în concediu de odihnă și nu erau interesați să-și sacrifice timpul liber pentru declanșarea unor greve. Reacția muncitorilor a fost neașteptată de rapidă și energică. Ei au înființat la locurile de muncă „comitete de staționare” și au început negocierile pentru mărirea salariilor. Deoarece cuvântul „grevă” nu era recunoscut în mod oficial de autorități, muncitorii au apelat la cuvântul „staționare” pen-

tru a-și defini, în discuțiile cu liderii administrațiilor întreprinderilor, atitudinea de protest pe care o adoptau. Colectivele de muncitori întrerupeau în mod voluntar lucrul, dar rămăneau la locurile de muncă, „staționând”.

Pus în fața unei situații pe care nu o mai putea controla, Edward Gierek, liderul PMUP, a realizat o schimbare la nivelul conducerii guvernului, premierul Piotr Jaroszewicz fiind obligat să demisioneze. Decizia respectivă nu a blocat însă formarea sindicatului „Solidaritatea” și recunoașterea sa de către noul guvern, condus de Józef Piłsudski. În lunile următoare, acesta nu a reușit să restabilească ordinea în țară și, la 9 februarie 1981, a demisionat. În locul său, Stanisław Kania, noul lider al PMUP, l-a desemnat pe generalul Wojciech Jaruzelski, care a păstrat și portofoliul Apărării.

La trei zile după numirea în funcție, noul prim-ministru a solicitat reprezentanților muncitorilor să nu mai declanșeze greve în următoarele trei luni. Jaruzelski a explicat faptul că economia Poloniei era în pragul prăbușirii. Încercând să obțină pacea socială, necesară refacerii țării, generalul Wojciech Jaruzelski a apelat la sentimentele naționale ale poporului său.

Astfel, acesta a menționat în mod voalat despre pericolul declanșării unei intervenții militare sovietice în Polonia. Pentru a demonstra că amenințarea respectivă este reală, generalul Jaruzelski și Stanisław Kania au acceptat desfășurarea în Polonia și Republica Democrată Germană a unor manevre militare organizate de Comandamentul Forțelor Armate Unite al Organizației Tratatului de la Varșovia (jocurile operative de război „SOJUZ-81” și „DRUJBA” - 17-25 martie 1981). Mai mult decât atât, durata exercițiului „SOJUZ-81” s-a prelungit de la 25 martie până la 7 aprilie 1981, ca urmare a solicitărilor făcute de Wojciech Jaruzelski și Stanisław Kania. Aplicația ar fi continuat și după acea dată, dacă în perioada respectivă nu ar fi scăzut dramatic moralul militarilor polonezi. Comandanții acestora au semnalat acest aspect sovieticilor și au exprimat deschis dorința de a nu implica în acel moment trupele lor în acțiunea de impunere a legii marțiale.

Eforturile generalului polonez de a salva ceea ce se mai putea salva, fără să decreteze legea marțială, au fost anulate de situația în care se afla economia țării sale. Forțat de împrejurări, acesta a anunțat la 26 martie 1981 că înceta temporar plățile externe și solicita creditorilor reșalarea tuturor datorităților externe ale Poloniei. După ce a preluat de la Stanisław Kania conducerea PMUP (octombrie 1981), generalul Wojciech Jaruzelski s-a pregătit pentru marea provocare. Concentrarea întregii puteri politice și militare în mâna sa a permis instituirea legii marțiale în noaptea de 12 spre 13 decembrie 1981 și arestarea rapidă a majorității liderilor sindicatului „Solidaritatea”. Din acel moment, lupta anticomunistă din Polonia a trecut într-o nouă fază.

Ieșirea din scenă

La începutul anului 1989, Wojciech Jaruzelski s-a pregătit pentru ultima dată să țină pzept liderilor „Solidarității”. Spre deosebire de Nicolae Ceaușescu, generalul polonez a acceptat să intre în dialog cu contestatarii regimului său. Această atitudine a permis inițierea celebrelor „Convorbiri de la Masa Rotundă” (Varșovia, 6 februarie-4 aprilie 1989) și stabilirea de modalități comune de acțiune, în scopul organizării și desfășurării alegerilor parlamentare. Acestea au avut loc în iunie 1989 și s-au încheiat cu victoria zdrobitoare a opoziției anti-comuniste.

Ieșirea din scenă a lui Wojciech Jaruzelski s-a produs treptat, după ce a devenit, cu de la sine putere, primul și singurul președinte al Poloniei comuniste (19 iulie 1989). Negocierile și discuțiile care au avut loc în primăvara și vara anului 1989, în jurul temei și reprezentanții sindicatului „Solidaritatea”, au condus în cele din urmă la numirea lui Tadeusz Mazowiecki, lider anticomunist, în fruntea guvernului (24 august 1989) și la supraieșirea fizică și politică a lui Wojciech Jaruzelski.

Dr Petre OPRÎȘ

anunțuri

VĂNZĂRI
Vând video Schneider, casete noi, Dacia 1300 excepțională. Cumpăr Telecolor, aragaz, noi și vas de sticlă stratificată. Aștept provincia.
Vând videorecorder JVC cu telecomandă, două viteze. Cumpăr integrate Dolby.

Dacia 1300, model 1981, 60.000 km, stare foarte bună. Aștept provincia. Cumpăr radiocasetofon auto, model deosebit.

Orgă Casio CT. 807, 5 octave, clape mari, sintetizator Roland D. 10 profesional.

Vând apartament 3 camere, două grupuri sanitare, achitat 95%, liber, etaj 3, covor persan 2,50 x 3,50, bibliotecă completă, birou.

Rulotă bagaje, motor Fiat 1300 nou, cutie viteze, pute față - spate, picupuri, discuri, casete video.

Picup Tesla 2 x 10 W, cu boxe, doză MGNT Din sigilat, casetofon Walkman, ambele stare excepțională, discuri noi, ceas electronic, saltele Relaxa, fier de călcat (cărboni), siguranțe automate.

Butelie aragaz, cazan aramă 60 ltr., cauciucuri Dacia, televizor Elcrom sigilat.

Canapea și fotolii, bibliotecă pentru hol, mobilă bucatărie. Televizor Diamant, toate noi.

Stațiunea Covasna, centru, vând apartament confort 1, cu 3 camere, gaze, două grupuri sanitare, două balcoane, parchet stejar, preț convenabil.

Mașină spălat Alba Lux 8 (cu storcător), transformator casnic 1.000 Wați, mașină de spălat mică (carcasa spartă), radio-tranzistori Selga.

CUMPĂRĂRI

Videorecorder nou JVC sau Panasonic, derulator, carburator dublu, galerie Renault 12 TS. Vând sacou piele.

Apartament în vilă, 4 camere, gaze, garaj, ultracentral. Cedez apartament mare în vilă ultracentral, 3 camere pe hol, gaze, chirie.

Bicicleta medicinală, programe nouăți, manuale Commodore 64, hârtie Azocolor.

Casă de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din Rm. Vlăcea cumpără masă de biliard cu plăcă de marmură completă și în stare perfectă de folosință - prin Magazinul de Conșignație. Posesorii se pot adresa telefonic sau în scris la CAR - Pensionari Rm. Vlăcea din Str. Argeș, bloc N 1.

tv 18 iulie 1989

19:00 Teajurnal
19:25 Gloriosul drum al revoluției
Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu despre lupta necurmată a poporului român pentru afirmarea ființei proprii, pentru libertate, independență și unitate

Redactor Horia Vasiloni
19:50 Industria - programe prioritare

În spiritul sarcinilor subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara CC al PCR

Încadrarea în normele și repartițiile energetice prin înlocuirea tehnologiilor mari consumatoare de curent electric și agent termic

Redactor Radu George Serafim

20:10 Teatru TV
Dragostea din adâncuri
De Liviu Timbuș

Premieră pe țară
În distribuție: Marioara Ștefan, Emil Hossu, Valeria Gagialov, Ștefan Radof, Corrado Negreanu, Gelu Nițu, Ana Ciontea, Anca Pandrea, Adrian Titienu, Ștefan Hagimă, Violeta Berbiuc

Redactor Ioana Prodan
Regia artistică Ollmipia Arghir

21:30 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste

Munca, temeiul demnității
Redactor Emilia Diaconu

21:50 Teajurnal
22:00 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost predominant frumoasă, dar răcoasă mai ales în cursul dimineții. Cerul a fost variabil, cu innorări mai accentuate după-amiaza în nordul țării și la munte, unde, pe alocuri, au căzut ploți care au avut și caracter de averse. În restul teritoriului aversele de ploaie au fost izolate. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări în zona de munte și în sud-vestul țării cu viteze de până la 55 de kilometri pe oră. Temperatura

maxime s-au situat între 20 și 30 de grade, iar minimele din cursul nopții între 7 și 17 grade. Dimineața s-a produs ceață pe alocuri în partea centrală a țării și la munte. În capitală a predominat vremea frumoasă, dar răcoasă mai ales dimineața. Cerul a fost variabil. Condiții reduse de ploaie după-amiaza. Vântul slab până la moderat. Temperatura maximă a urcat până la 28 de grade, iar minima din cursul nopții a fost cuprinsă între 15 și 17 grade.

Furtuna

ORIZONTAL: 1) Scriitor român, autor al volumului „Poarta furtunilor” (Eusebiu) - Poet contemporan, pentru care „Amintirile par/ Așa de frumoase când te uiți în jur/ Și afară furtuna/Vuiește intruna.” 2) Liric clujean, semnatarul poeziei „Furtuna” (Emil) - Femela calului - Plantă textilă. 3) Capră în geto-dacă - „Furtuna stărnește...”, volum de proză aparținând lui Șerban Nedelcu, protagonistul filmului „Taifun la Nagasaki” (Jean) - Semnatarul dramei istorice „Furtuni de primăvară” (Nicolae). 5) A apare - Curs de apă umflat de ploie. 6) Acești (reg.) - „Furtună de...”, film în regia lui J. Geret, cu Maria Vlady în rolul principal - Argint. 7) Asemenea - „In... furtună”, documentar de lung metraj semnat de francezul Jean-Paul le Chanois. 8) A semnat, alături de Andrei Blaier, regia filmului „Furtuna” (1960) - Pară! 9) Produs galileean - „Furtună în...”, piesă de teatru aparținând lui Tudor Șoimaru - Supus. 10) Accelerat - Notă muzicală - Repaus. 11) „Furtună de...”, roman de Henry Castillon, inspirat de lupta din Rezistență franceză - Scriitor român, semnatarul trilogiei istorice „Zile și nopți în furtună.” 12) „Furtuni”, volum al poetului eston sovietic Johan Smool (pl. neart.) - Furtună (pop.).

VERTICAL: 1) Regizorul cunoscutei pelicule „Taifun la Nagasaki” - Poet român, autor al poeziei „Furtuna” (Ștefan Octavian). 2) „Furtună deasupra”, film de război în regia lui R. Oswald (nom.) - Poetă contemporan, care în „Poezia livească”, afirmă „Și nu văd cum în răscolul furtunii/ Comediantii rățâcitori studiază/ Legile talionului” (Cornelia Maria) - Ulpiu Ionescu. 3) Pictor belgian contemporan, autorul pânzei „Furtuna” (Rene) - Localitate în URSS. 4) Pană - Teme-rarii cuceritori ai înălțimilor, ce trebuie să dea dovadă de curaj în caz de furtună. 5) Podgorii - Poet rus, semnatarul volumului „Prin furtună și zăpadă”. 6) Erou grec din războiul troian, pedepsit de zei pentru urmărirea Casandrei prin sfărâmarea corăbiei de către o furtună, la întoarcere - Omul de alături. 7) Zgomot al respirației - Piesă de harnasament - Noroi - Jean Niculescu. 8) Prozator român contemporan, semnatarul volumului „După furtună” (Ion Popescu) - Piesă de contact electric. 9) Înfrunțat în desert teribile furtuni de nisip - roman de Henry Castillon, inspirat de lupta din Rezistență franceză - Scriitor român, semnatarul trilogiei istorice „Zile și nopți în furtună.” 12) „Furtuni”, volum al poetului eston sovietic Johan Smool (pl. neart.) - Furtună (pop.).

amintiri

BAUTURA IDEALA ESTE APA MINERALA DIN BAZINUL DORNELOR

Vă recomandăm ÎNTRERINDEREA DE APĂ MINERALĂ VĂTRĂ DORNELOR

„Sunt Dornel”, „Polana Negri”, „Polna Vinului”, „Polana Coșnei” și „Dorna” sunt bine cunoscute. Această intrerindere ține să mai adauge:

„Dacă oți consumat o dată, vești șezi și o două oară sucurile „Arolo” și „Primo”, precum și „Biterul tonic” realizat din concentrat de lujer de molid.”

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Surprize de la Loto-Pronosport

Din răspunsul Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Cluj, trimis lui Ștefan Bukos și altora de la TAGCM care au solicitat unele precizări privind pensionarea reținem: Conform art. 8 din Legea nr. 3/1977, personalul muncitor cu o vechime de muncă de minimum 30 ani bărbații și 25 ani femeile are dreptul la pensie pentru munca depusă și limită de vârstă la împlinirea vârstei de 62 ani bărbații și 57 ani femeile. Persoanele încadrate în muncă și care au vechimea minimă arătată mai sus pot fi pensionate la cererea lor și la împlinirea vârstei de 60 de ani bărbații și 55 de ani femeile. Potrivit articolului 51 din lege, pensile se plătesc celor care la data cererii de pensionare erau încadrați în muncă, de la data la care li s-a aprobat pensionarea prin decizia comisiei județene de pensii.

Un fapt neplăcut ne semnaleză Ioana Postărnăceanu din satul Ibrănuș, comuna Gornești, județul Dâmbovița. Fiul meu, Gheorghe - ne scrie femeia - a efectuat serviciul militar la o unitate din Timișoara. La data eliberării i-am expediat de la Oficiul poștal Cornești un colet de 4,4 kg, în valoare de 2.500 lei, conținând obiecte de îmbrăcăminte și încălțăminte, colet care nu a fost înmănat fiului meu, dar nici reexpedit acasă, la Ibrănuș. Oficiul din Cornești a telefonat Oficiului din Timișoara care a confirmat predarea coletului la magazia unității, eu am scris tovarășului comandant al respectivei unități o recomandată prin care solicitam rezolvarea cazului, însă nici coletul și nici răspuns n-am primit până acum, când, iată, vă scriu și dvs., sperând să-mi întindeți o mână de ajutor, spre a da de urma coletului meu poștal.”

Reținem din răspunsul trimis de Procuratura județeană Clărași la plângerea adresată de Vasile Mitu din comuna Dorobanțu: Prin Ordonanța nr. 16975/1985/1989 din 21.04.1989, Procuratura Generală, Direcția I, a înfirmat soluția dată de procuror, apreciindu-se că actele și dovezile existente la dosar nu sunt suficiente pentru a se trage concluzia că cel decedat s-a înecat în lacul Mostiștea și, drept urmare, s-a dispus continuarea și completarea cercetărilor. După administrarea tuturor probelor, cauza va fi soluționată temeinic și legal.

Lui Ioan Bogdan Bărbieru din Iași, str. Trei Ierarhi nr. 16, norocul doborâ-i a surâs și... atâta tot. Nu e o glumă, ci adevărul adevărat: Participând la tragerea Loto-Pronosport din 17 februarie a.c., la Agenția nr. 22/20 din localitate, Str. Piața Unirii nr. 11, i-au ieșit 3 numere câștigătoare. I s-a eliberat adeverința cu seria L nr. 1629830, dar, prezentându-se la agenție, a aflat cu stupeoare că fusese omis de pe lista câștigătorilor. Trei contestații a făcut omul de la AS Loto-Pronosport București, dar până astăzi n-a primit nici câștigul și nici măcar răspuns de consolare.

Ca să vedeți și dvs. cum devine chestia cu norocul!

Răspuns lămuritor, de mai larg interes cetățenesc, primim din partea autorităților orașului Năvodari, referitor la memoria Cristinei Măclăru din aceeași localitate, Str. Delfinului nr. 7, care solicită restituirea părții sale: Potrivit prevederilor art. 8 din Legea 3/1982, depunerile oamenilor muncii ca parte socială se fac pe o perioadă de cel puțin cinci ani. După această perioadă, la cererea depunătorului, dacă depunerea totală este de cel puțin 10.000 lei, partea socială se poate restitui, integral sau în mod egalat, în răstimp de cel puțin 2-5 ani, potrivit hotărârii adunării generale a oamenilor muncii. În cazul în care schimbarea locului de muncă s-a făcut fără acordul unității sau contractul de muncă al depunătorului a fost desfăcut din vina acestuia, termenul de cinci ani, după care se poate cere restituirea părții sociale, curge de la data încadrării în noua unitate.

Mă numesc Atmei Gheorghe din Târnăveni, Str. Mioriței nr. 4, județul Mureș, și vin la dumneavoastră cu o mare rugămintă. Așa după cum se cunoaște, electronica a făcut progrese extraordinare, mai ales în ultimii ani, venind în sprijinul omului. În consecință, vă solicit bunavoința și ajutorul spre a intra în posesia unei perechi de ochelari cu proteză auditivă electronică, cu baterie și microfon încorporate în ramă, fiind de indispensabilă necesitate pentru existența mea. Costul mă oblig să-l suport personal și integral, indiferent dacă sunt de producție internă sau externă. Vă mulțumesc.

Mihai Merișanu
Flacăra, nr. 26/1989

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

Diționar: ISTI, TLI, RAL, IUO, TIAM, ANZU Almanaș Știința Tineretului